

ISSN 0374-5864

ATALANTA NORVEGICA

NORSK LEPIDOPTEROLOGISK
SELSKAPS TIDSSKRIFT

BIND 4. AUGUST 1982 - HEFTE 1

UTGITT AV
NORSK LEPIDOPTEROLOGISK SELSKAP

Macrolepidoptera (Noctuidae og Diurna) fra Karmøy kommune (Ry) I

Leif Tommas Haugen
Skår, 4250 Kopervik

Magne-Henrik Velde
Vikingstad, 4260 Torvastad

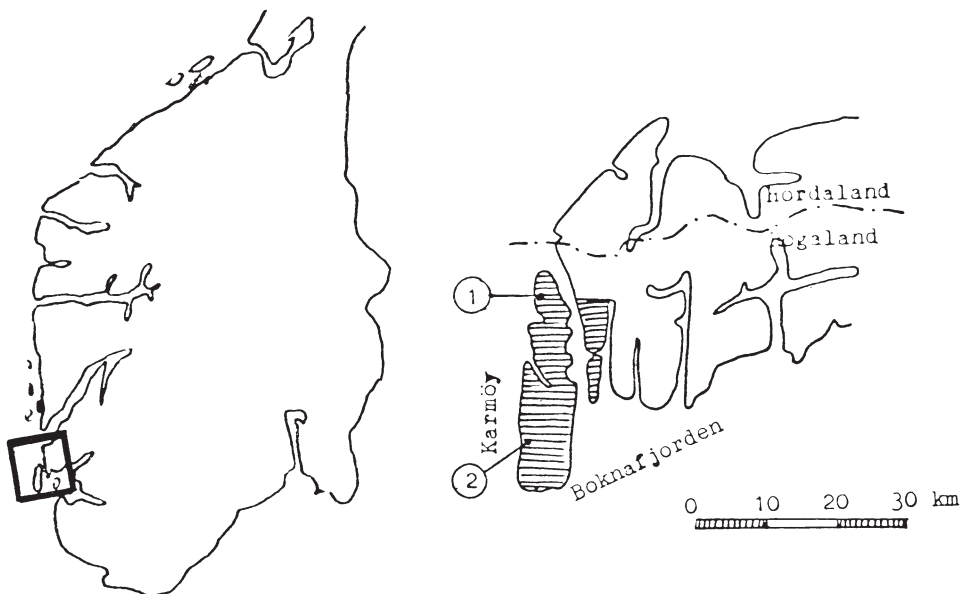
Som det fremgår av kartutsnittet (fig 1) består Karmøy kommune av øya Karmøy, og fastlandet østenfor mellom Karmsundet og Førdesfjorden. Sør for fastlandspissen ligger øya Fosn som er brofast. Nordvest for Karmøy ligger de bebodde småøyene Feøy. Kommunnens totale flateareal er 228,4 km².

Karmøy kommune må betegnes som flat. Høyeste pkt. er på øysiden 132 m, på fastlandsiden 172 m. Landskapet domineres av åpne, kuperte lyngheiområder med småvann og tjern spredt utover. Langs vestsiden er øya forblåst og karrig, med et utall bukter og vikar. Likevel finner en her flere fine sandstrender med bl.a. marehalmbevoksning. Mellom havet og heia er det et smalt usammenhengende jordbruksområde. På den sør-østre del av Karmøy, og den del av kommunen som ligger langs Førdesfjorden, finnes et smalt usammenhengende belte av lys blandingsløvskog. En del plantet barskog begynner og å vokse til, spredt ut over i kommunen.

Karmøys grunnforhold er varierende: grunnfjell og gneis og granitt, kambrosiluriske skifre, gabbro-bergarter, trondhjemitiske bergarter, konglomerater (bl.a. grønsteinskonglomerater) og sandstein. Løsmassene som er spredt utover består for det meste av havavsetninger.

Klimaet er mildt og fuktig: årsmiddeltemperaturen er + 7,8°C, årsmiddelnedbøren 1235 mm.

Fig. 1. Kart over Karmøy kommune med omgivelser.

I lepidopterologisk henseende er Karmøy kommune ytre del av et, (så vidt oss bekjent) lite undersøkt område, som strekker seg innover mot Sauda, og vi vil med dette gi en foreløpig artsoversikt for det ytterste av dette området.

Innsamling har foregått med vekslende intensitet siden 1969. I perioden 69-70-71 var Leiv Tommas Haugen (LTH) mest aktiv. F.o.m. 1978 og frem til dags dato har vært den mest aktive periode for Magne-Henrik Velde (MHV). Innsamlingsintensitetem har i de nevnte år vært jevn hele sommerhalvåret, innsamlingen mer sporadisk i de mellomliggende år. Det er samlet mest på selve Karmøy. Hovedfangststedene er: MHV, Vikingstad KL8788, LTH, Ådland KL8474.

Følgende innsamlingsmetoder er benyttet: Håv, åte, lys (frittstående med eller uten laken) og lysfeller. Som åte er benyttet gjæret banangrøt (med eller uten mørk sirup og eller hvitt sukker), og en variert blanding av honning, sirup og øl. Som lyskilder er benyttet 125 W og 400 W Philips Hpl-lamper. Bare siden 1978 er lysfeller

benyttet. (fit. 2). Bare få dyr avlives, resten slippes ut igjen. Forekomsten av artene har vi grovt gruppert i A): bare enkelte funn, B): arten mindre vanlig (2-3 stk. til 8-10 pr. år), C): arten er årviss og vanlig på de aller fleste undersøkte lokaliteter. Nøyaktig lokalitet, UTM etc. er bare angitt for artene i gruppe A.

Noctuidae

(Nomenklatur etter «Nordens Natlfly» av Bertil Gullander).

A). Vikingstad, KL 8788, MHV:

Apatele megacephala 12 VII 80, *A. rumicis* før 1977, *Euxoa obelisca* 7 IX 79, *Agrotis vestigialis* 16 VII 80, *Actebia fennica* 21 VIII 81, *Panolis flammea* 12 V 81, *Leucania pallens* 7 IX 79, 23 VIII 81, *Lithophane socia* 1 IV 81, *Parastichtis suspecta* 1 VIII 80, *Rhizedra lutosus* 13 X 79.

Ådland, KL 8474, LTH:

Agrotis vestigialis 3 VIII 70, *Naenia typica* 27 VII 70, *Cucullia umbratica* 12 VIII 70, 16 VII 76, *Bombycia viminalis* 6 VIII 70, *Abrostola tripartita* 27 VII 70.

Mjåvann, KL 8466, MHV:

Euxoa nigricans 1 IX 81.

Skudenes, KL 8664, MHV:

Stilbia anomala 1 IX 81.

Røyksund, KL 9283, MHV:

Enargia paleacea 12 VIII 80.

B: *Apatele auricoma*, *Euxoa cursoria*, *Agrotis ypsilon*, *A. exclamationis*, *Rhyacia grisescens*, *Ammogrotis lucerneae*, *Chersotis cuprea*, *Diarsia dahlii*, *Amathes baja*, *A. c-nigrum*, *A. triangulum*, *A. castanea*, *Noctua janthina*, *M. brassicae*, *M. thallasina*, *M. glauca*, *Hadena cucubali*, *Orthosia populi*, *O. incerta*, *Leucania impura*, *Dasytopia templi*, *Aporophyla lutulenta*, *Lithomoia solidaginis*, *Xylina vetusta*, *Apamea rubrivena*, *A. sordens*, *Phlogophora meticulosa*, *Caradrina clavipalpis*, *Celaena leucostigma*, *Hydraecia lucens*, *Cosmia trapezina*, *Euclidimera mi*, *Plusia interrogationis*, *P. festucae*, *Polychrysis moneta*, *Scoliopteryx libatrix*.

Fig. 2. Lysfeller benyttet siden 1979.

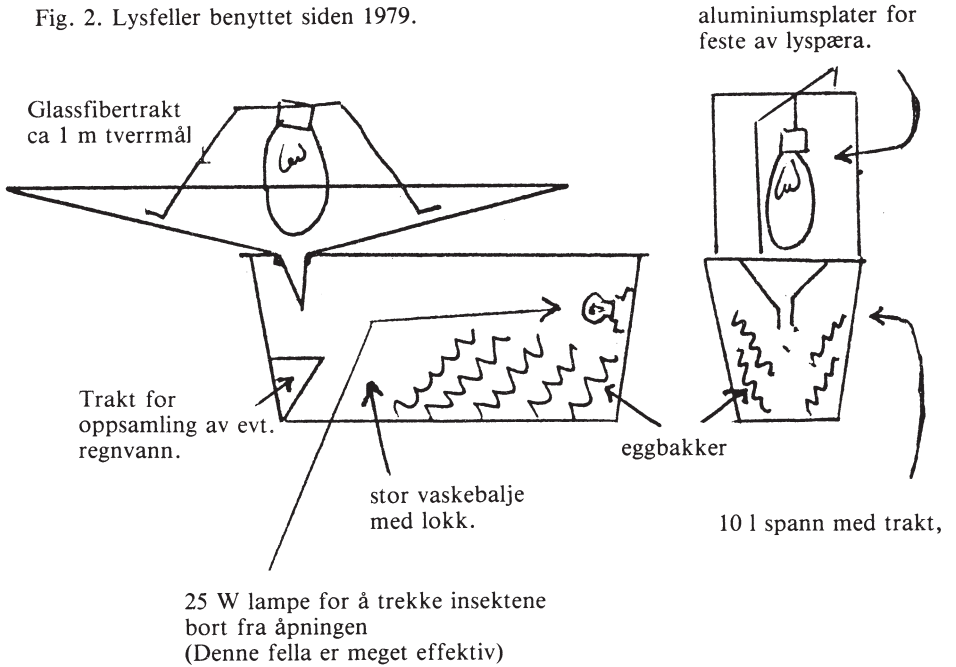

Fig. 3. *Actebia fennica* , Karmøy, Vikingstad 21 VIII 81, MHV.

C: *Euxoa tritici*, *Eurois occulta*, *Ochropleura plecta*, *Cerastis rubricosa*, *Paradiarsia glareosa*, *Graphiphora augur*, *Lycophotia porphyrea*, *Diarsia festiva*, *D. rubi*, *D. brunnea*, *Amathes sexstrigata*, *A. xanthographa*, *Noctua orbona*, *N. pronuba*, *Mamestra oleracea*, *M. pisi*, *M. nana*, *Hadena conspersa*, *Orthosia gothica*, *O. stabilis*, *Cerapteryx graminis*, *Aporophyla nigra*, *Allophyes oxyacanthae*, *Blepharita adusta*, *Antitype gemmea*, *A. chi*, *Eupsilia transversa*, *Conistra vaccinii*, *Agrochola lota*, *A. circellaris*, *A. helvola*, *Cirrhia lutea*, *C. icteritia*, *Amphipyra tragopogonis*, *Rusina tenebrosa*, *Apamea crenata*, *A. monoglypha*, *A. lateritia*, *A. furva*, *A. remissa*, *A. secalis*, *Proculus strigilis*, *P. fasciunculus*, *Euplexia lucipara*, *Petilampa arcuosa*, *Celaena haworthii*, *Hydraecia crinanensis*, *H. micacea*, *Arenostila pygmina*, *Plusia chrysitis*, *P. bractea*, *P. v-aureum*, *P. jota*, *P. gamma*, *Hypena proboscidalis*.

Nye arter for Ry:

Actebia fennica (fi. 3), *Ammogrotis lucerneae*, *Chersotis cuprea*, *Hadena cucubali*, *Diarsia rubi*, *Lithophane socia*.

Diurna

Nomenklaturen følger «Europas og NV-Afrikas dagsommerfugler» av L.G. Higgins og N.D. Riley).

A: *Papilio machaon*, 1 eks sommeren 75, Vikingstad, KL 8788, MHV. **Inachis io**, 1 eks høst 78, Skudenes, KL 8563, MHV. **Boloria aquilonaris**, 1 eks juli 76, Vikingstad, KL 8788, MHV, 1 eks udatert, Ådland, KL 8474, LTH. **Erebia ligea**, 1 eks høst 69, Skre, KL 9492, MHV.

B: *Antocharis cardamines*, *Gonepteryx rhamni*, *Nymphalis antiopea*, *Clossiana selene*, *Celastrina argiolus*, *Erynnis tages*.

C: *Pieris brassicae*, *P. napi*, *Aglais urticae*, *Mesoacidalia aglaja*, *Hipparchia semele*, *Maniola jurtina*, *Coenompha pamphilus*, *Lasiommata maera*, *L. petropolitana*, *Callophrys rubi*, *Lycaeides idas*, *Polyommatus icarus*.

I tillegg kommer *V. atalanta* og *V. cardui* som får en mellomstilling til A-B. *V. atalanta* er den mest vanlige art, både mht. antall og årshyppighet. Tidligste obs.: *V. atalanta*: 1 eks, 12.6.77, Kvaløy, KL 8291, «målbevisst» flukt tvers over øya, nordover ut over sjøen, trekk? Seneste obs.: 7.10.79, 1 eks. Skudenes, KL 8863.

Nye lokaliteter for norske lepidoptera samt sjeldnere funn XIV

Magne Opheim
Zoologisk Museum, Oslo

Igjen har Aarvik, Ås vært så elskverdig å levere inn en lang liste over nye funn. De viktigste områder er følgende:

Østfold (Ø), Rygge, Sildebauen (Si) 1978-81.

Hedmark, søndre (HEs), Elverum, Vestad (Ve) 1978-81.

Oppland, søndre (Os), Gjøvik, Rambekk (Ra) 1970-81.

Dessuten har Aarvik (A) funn fra AK, TEy, AAy, VAy.

Oppland, nordre (On), Vågå, Vågåmo 1980-81, C.F. Lühr. Har også funn fra Bø.

Telemark, indre (TEi), Sauherad prestegard 1972-80, T. Edland (Ed).

Har ellers funn fra Os, HOi, SFy, SFi og Nsi.

S. Bakke (SB) har spredte funn 1972-80 fra HEn, AAy, NTi, Nnø, TRi og Fi.

Følgende samlere har meddelt enkelte funn: A. Bakke (AB), A. Hals, K.A. Johanson, Kobro, G. Lid, F. Midtgaard, F. Smedstad, Tuck, M.H. Velde og G. Wiig.

Samtlige ovennevnte personer takkes hjerteligst for deres hjelp med denne listen.

Nymphalidae

Brenthis ino Rott. Ry: Sandeid, Olalia 8 VII 77 (Velde). Sjelden art på Vestlandet.

Noctuidae

Apatele psi L. TEi: Sauherad prestegard 15 VII 72 (Ed).

Amathes collina B. HES: Elverum, Ve. 24 VI 80 (A).

Mamestra contigua D. & S. Os: Gjøvik, Ra. 18 VI 70 (A).

Sympistis melaleuca Thnbg. HES: Løten, Budor 8 VI 80 (A).
Orthoisia gracilis D. & S. HES: Kongsvinger 16 VI 81 (Midtgaard).
Lithophane ingrca HS. Os: Gjøvik, Ra. 28 IV 70 (A).
Catocala nuptia L. VAY: Holum ult. VII 78 (Johanson). Ikke observert i en 20-års periode.
Hypena rostralis L. HES: Elverum, Ve. 2 VI 80 (A).

Geometridae

Orthonama lignata Hb. TEi: Sauherad prestegard 14 VII 73 (Ed).
Eupithecia gelidata Möschl. HES: Elverum, Damtjern 9 VI 81 (A).
E. tantillaria B. AAi: Valle primo VI 82 (Smedstad).

Pyralidae

Crambus alienellus Germ. & Kaulf. NTi: Namsskogen, Brekkvasselv 4 VII 73; Fi: Alta, Gargia 26 VI 73 (SB).
C. pratellus L. Fi: Alta, Gargia 28 VI 73 (SB).
Catoptria permutatella HS. Nnø: Sørfjord, Sommarset 23 VI 72 (SB).
C. maculalis Zett. NTi: Sørli, Innerdal 23 VI 72 (SB).
Donacaula mucronella D. & S. Os: Gran, Røykenvik 29 VII 77 (Ed).
Eudonia murana Curt. Bø: Øvre Eiker, Skotselv 13 VI 79 (Lühr); TEy: Siljan 20 VI 64 (AB).
E. borealis Tngstr. NTi: Sørli, Innerdal 22 VI 72 (SB).
Scoparia arundinata Thnbg. Bø: Øvre Eiker, Skotselv 13 VI 79 (Lühr).
Evergestis forficalis L. TEi: Tinn 21 VII 59 (AB).
Titanio schrankiana Hochenw. HEn: Engerdal, Sølenstua 9 VI 77 (SB).
Udea inquinatalis Lien. & Z. NTi: Namsskogen, Brekkvasselv 4 VII 73 (A).
U. prunalis D. & S. On: Vågå, Vågåmo 13 VIII 81 (Lühr).
Pyrausta commixtalis Wck. TRi: Målselv, Langvatn 30 VI 73 (SB).
Eurhodope advenella Zck. TEy: Kragerø, Gumøy 2 VIII 78 (A).
Phycitodes carlinella Hein. HES: Elverum, Ve. 20 VII 81 (A).
P. saxicola Vaugh. Ø: Rygge, Si. 11 (VII 81 (A).

Pterophoridae

Platyptilia tesseradactyla L. Os: Gjøvik, Skumsjøen 15 VI 80 (A).
Stenoptilia bipunctidactyla Scop. Ø: Rygge, Si. 10 VII 81; HES: Elverum, Ve. 26 VI 80 (A).

Tortricidae

Acleris comariana Lien. & Z. HOi: Ullensvang forsøksgard ex *Fragaria* 21 VI 63; Nsi: Mo i Rana ex *Fragaria* 12 VII 71 (Ed); TRy: Tromsø, Holt ex *Fragaria* 7 VII 75 (Hals).
A. rhombana D. & S. HES: Elverum, Hernes 20 IX 80 (Wiig); TEi: Sauherad prestegard 6 X 72; VAi: Sirdal, Tonstad ex *Sorbus aucuparia* 17 VI

63; SFi: Luster, Marifjøra ex *Malus* 7 VI 63 (Ed).
A. variegana D. & S. Bø: Øvre Eiker, Skotselv 20 VIII 80 (Lühr); Ri: Er-
fjord ex *Malus* 13 VI 68 (Ed).
A. hastiana L. HEn: Stor-Elvdal, Koppang 4 VI 77 (AB).
A. nigrilineana Kaw. AAi: Valle primo VI 82 (Smedstad); HOi: Ullens-
vang, Hesthamar 12 II 78 (Ed).
A. emargana F. TEi: Sauherad prestegard ult. IX 80 (Ed); AAi; Valle 4
VIII 80 (Tuck).

Scytrididae

Scythris limbella F. Os: Gjøvik, Ra. 30 VI 80 (A).
S. dispersella Hb. Bø: Ringerike, Skarrudåsen 5 VI 80 ex larva, *C. angu-
stifolium* (Kobro).

Momphidae

Batrachedra praeangusta Haw. Os: Gjøvik, Ra. 5 VIII 81 (A).

Gelechiidae

Eulamprotes unicolorella Dup. Os: Gjøvik, Ra. 6 VIII 78 (A).
Parachronistis albiceps Z. Ø: Rygge, Si. 4 VII 80 (A).
Rhynchopacha mouffetella L. Os: Ringebu 7 VIII 81 (A).
R. pruinosea Lien. & Z. HES Elverum, Ve. 26 VII 80 (A).
Teleiopsis diffinis Haw. HES: Elverum, Ve 3 VI 78 (A).
Bryotropha similis Stt. Ø: Rygge, Si. 15 V 78; HES: Elverum, Ve. 10 VII
78; Os: Gjøvik, Ra. 3 VII 78 (A).
B. terrella D. & S. Os: Gjøvik Ra. 3 VII 78 (A).
Chionodes fumatella Dgl. AK: Ås 15 VIII 81 (A); On: Vågå, Vågåmo 4
VIII 81 (Lühr); AAy: Tromøy, Alve 15 VII 80 (A).
C. ignorantella HS. HES: Elverum, Ve. 4 VIII 80 (A).
C. continuella Z. Elverum, Damtjern 24 VI 80 (A).
Scrobipalpa stangei E. Her. Ø: Rygge, Si. 3 VII 80 (A).
Caryocolum kiningerella HS. Ø: Rygge, Si. 14 VII 80 (A).
C. amaurella M.Her. Ø: Rygge, Si, 24 VII 80 (A).
Sophronia sicariella Z. AK: Asker, Brønnøya 5 VII 80 (A).
Approaerema karvoneni Hackm. HES: Elverum, Ve. 6 VI 78 (A).
Psoricoptera gibbosella Z. Ø: Rygge, Si. 23 VII 80 (A).
Dichomeris juniperella L. HES: Elverum, V. 5 VIII 80 (A).

Oecophoridae

Borkhausenia luridicomella HS. HES: Elverum, Ve. 28 VI 81 (A).
Anchinia daphnella Hb. HES: Stange, Rotlia 3 VI 81 ex larva, *Daphne
mezerum* (A).
Semioscopis strigulana F. HES: Elverum, Leiret 30 IV 80 (A), HOi: Ul-
lensvang forsøksgard 25 IV 63 (Ed).

S. avellanella Hb. On: Vågå, Vågåmo 27 IV 80 (Lühr).
Depressaria weirella Stt. Os: Gjøvik, Ra. 9 VII 81 (A).
D. leucocephala Snell. HES: Elverum, Ve. 7 VI 81 ex larva, *Artemisia vul-*
garis (A).
Martyrhilda ciniflonella A. AAi: Valle primo VI 82; Ri: Suldal ult. III 82
(Smedstad).
Agonopterix heracliana L. Nnv: Røst 8 XII 81 (Lid).
A. liturella D. & S. Os: Gran, Røykenvik 4 VIII 77 (Ed).
A. angelicella Hb. On: Vågå, Vågåmo 14 VIII 81 (Lühr).

Elachistidae

Elachista gleichenella F. AK: Oslo, Oppsal 20 VI 80 (A).
E. alpinella Stt. HES: Elverum, Sagtjernet 13 VIII 80; VAY: Farsund,
Nordhassel 19 VII 80 (A).
E. pullicomella Z. AK: Ås, Årungen 22 VI 80 (A); TEi: Sauherad preste-
gard 29 VII 75 (Ed).
E. subalbidella Schl. On: Vågå, Vågåmo 30 V 80 (Lühr).
E. revinctella A. SFy: Gloppen, Apalset 10 VII 80 (Ed).
Biselachista utonella Frey Ø: Rygge, Si. 3 VII 80; AK: Asker, Brønnøya 5
VII 80 (A).

Coleophoridae

Coleophora viminetella Z. Ø: Rygge, Si. 12 VII 81 (A).
C. glitzella Hofm. Ø: Rygge, Si. 1 VII 79; Os: N. Aurdal, Fagernes 28 VI
80 (A).
C. frischella L. HES: Elverum, Hernes 15 VI 81 (A).
C. discordella Z. HES: Elverum, Ve. 26 VI 80 (A).
C. ditella Z. Ø: Rygge, Si. 3 VII 80 (A).
C. antennariella HS. HES: Elverum, Hernes 18 V 80 (A).
C. tamesis Waters AK: Asker, Brønnøya 5 VII 80 (A).
C. murinipennella Dup. HES: Elverum, Ve. 6 VI 80 (A).
C. squamosella Stt. HES: Elverum, Ve. 16 VI 80 (A).
C. striatipennella Nyl. HES: Elverum, Ve. 17 VI 80 (A).
C. artemisiella Scott. Ø: Rygge, Si. 11 VII 81 (A).

Yponomeutidae

Argyresthia goedartella L. HES: Elverum, Ve. 10 VII 78 (A).
A. retinella Z. Os: N. Aurdal, Fagernes 28 VI 80 (A).
A. pulchella Z. Os: Gjøvik, Ra. 8 VIII 81 (A).
A. semifusca Haw. HES: Elverum, Ve. 23 VIII 80 (A); On: Vågå, Vågå-
mo 4 VIII 81 (Lühr).
Kessleria rufella Tngstr. HES: Elverum, Hernes 24 VI 80 (A).
Swammerdamia compunctella HS. HES: Elverum, Hernes 15 VI 81 (A).
Ocnorostoma piniariella Z. HES: Elverum, Ve. 16 VI 80 (A); Os: N. Aurdal,
Fagernes 28 VI 80 (A).

O. friesei Svens. Ø: Rygge, Si. 26 V 80 (A).
Ypsolopha dentella F. Os: Gjøvik, Ra. 25 VII 76 (A).
Y. asperella L. HES: Elverum, Ve. 14 V 81 (A).
Y. horridella Tr. Bø: Ringerike Nakkerud 15 VI 80 (Kobro).
Plutella porrectella L. HES: Elverum, Ve. 12 VII 80; AAY: Tromøy, Bjel-
land 7 VIII 78 (A); SFi: Vik, Vangsnes ex larva 23 V 64 (Ed).

Douglasiidae

Tinagma perdicellum Z. HES: Vang, Ålstad 17 VI 79 (A).

Glyphipterigidae

Glyphipterix haworthana Steph. Os: Gjøvik, Skumsjøen 6 VI 72 (A).
G. bergstraesserella F. HES: Hamar 4 VII 54 (AB).

Choreutidae

Choreutis myllerana F. Ø: Råde, Langøya 17 VII 79 (A).
Eutromula diana Hb. HES: Elverum, Ve. 19 VIII 79 (A); HEn: Åmot,
Snippen 13 V 80 (SB); AAi: Valle 3 VIII 80 (Tuck).

Sesiidae

Synanthedon myopaeformis Bkh. VE: Brunlanes, Pauler 11 VI 80 (Bor-
gersen, Insekt-Nytt 6 (1981): 21).
Bembecia scopigera Scop. Ø: Rygge, Si, 4 VII 80 (A).

Microlepidoptera from northern Norway

Jorma Kyrki

Zool. Mus., Kasarmintie 8, SF-90100 Oulu 10, Finland

Examination of Microlepidoptera collected in northern Norway by Pekka Lankinen (PL), Juhani Itämies (JI) and the author (JK) in the early 1970ies, revealed two species not previously recorded from Norway and several new provincial records.

Species new for Norway

1. *Sophronia gelidella* Nordman, (Gelechiidae)

1 ♂ Fi: Alta, Sakkobadne 5.7.1973 (JK).

The specimen was collected on the western slope of the fell Sakkobadne (-vaerre) about 10 km WSW of Alta, the same locality where *Aristotelia heliacella* H.S. and *Tinagma dryadis* Stgr. were found as new species for Norway in 1962 (Kaisila 1963). The species was previously known only from one locality in northern Finland, EnL: Saana, and one in northern Sweden, TLpm: Pältsa, (Krogerus 1972, Johansson & Svensson 1968). It can be determined easily from the original illustrated description (Nordman 1941).

2. *Apotomis boreana* Krogerus, (Tortricidae)

1 ♂, Fn: Varanger, Reppen 31.7.1971 (PL).

1 ♂, Fi: Kautokeino, Oskal 5.7.1973 (JK).

The species was originally described as a local form of *Apotomis sororculana* (Zett.) (Krogerus 1945). Currently it has become customary in northern Europe to treat *A. boreana* as a valid species because of the sympatric occurrence and external differences of the two forms. The author has also found constant small differences in the genitalia of the species. It is more difficult to separate *A. boreana* from *A. betuletana* (Hw.) by reference to the genitalia, however, and thus the possibility of *A. boreana*

being a northern form of *A. betuletana* cannot be entirely excluded in spite of differences in phenology and external appearance. *A. boreana* is found in the extreme north of Finland from the end of June to the middle of August, while *A. betuletana* is seen in southern and central Finland from the middle of July to the beginning of September. The apical part of the forewing is strongly suffused with grey in *A. boreana*, while the apex of the more southerly *A. betuletana* is almost white. Externally mixed populations belonging phenologically to *A. betuletana* occur in northern Finland at about 64-67° N lat. These make the evaluation of the status of *A. boreana* difficult. Opheim did not mention *A. boreana* at all in his study of Norwegian species of the tribe Olethreutini (1970), and it is probable, that some older records of *A. sororculana* or *A. betuletana* from northern Norway actually refer to *A. boreana*.

Note added. Magne Opheim (in lit.) has informed me that an older Norwegian specimen of *Apotomis boreana* is collection of Zoological Museum of Bergen. It has been collected in Fi: Karasjok in 1947 by Tjønneand & Lönöy and determined by Arild Fjeldså.

New provincial records

The following list contain only those species which are new for their provinces according to the up-to-date check-list of Norwegian Lepidoptera (Opheim 1975, 1976, 1978, Opheim & Fjeldså 1980). Some of these records have already been included in a recent table on the distribution of lepidoptera in the extreme north of Europe (Linnaluoto & Koponen 1980), but without notes on localities, dates and collectors.

1. Finnmark, inner part

Alta, Kløftan, 5.7.1973 (JK)

Amblyptilia punctidactyla (Hw.)

Alta, Sakkobadne (-vaerre), 5.7.1973 (JI & JK)

Coleophora plumbella Kan., *Epinotia nemorivaga* (Tgstr.),
Catoptria permutatella (H.S.).

Mathisfossen - Kåfjord, 5.-7.7.1973 (JK)

Coleophora alticolella Z., *Schiffermuelleria similella* (Hb.),
Bryotropha similis (Stt.), *Aethes smeathamannina* (F.),
Crambus nemorellus (Hb.), *Crambus perlillus* (Scop.).

2. Finnmark, western part

Levdunvæerre (about 30 km NE from Alta) 6.7.1973 (JI & JK)
Sparganothis abiskoana (Car.), *Eriopsela quadrana* (Hb.),
Epinotia tetraquetrana (Hw.), *Ancylis myrtiliana* (Tr.),
Apotomis demissana (Kenn.), *Aethes deutschiana* (Zett.).

3. Finnmark, eastern part

Varanger, Grense Jakobselv, 28.7.1971 (PL)
Olethreutes dissolutanus (Stange).

4. Troms, outer part

Sör Fuglöy, 4.7.1970 (JI)
Rhigognostis senilella (Zett.)

Tromsö, Marinbiologisk Station, 10.7.1973 (JK)
Argyresthia goedartella (L.), *Elachista himulis* Z., *Elachista apicipunctella* Stt., *Ancylis badiana* (Den. & Schiff.), *Cydia succedana* (Den. & Schiff.), *Aethes smeathamanniiana* (F.), *Crambus nemorellus* (Hb.), *Platyptilia gonodactyla* (Den. & Schiff.).

Acknowledgements

My sincerest thanks are due to Juhani Itämies and Pekka Lankinen for permitting me to study their material, and to Magne Opheim for valuable information.

References

- Johansson, R. & Svensson, I. 1968. Pältsa-expedition 1964 (Lepidoptera). - *Opuscula Entomol.* 33: 119-128.
- Kaisila, J. 1963. Einige zoogeographisch interessante Mikrolepidopterenfunde im nördlichen Fennoskandien. - *Aquilo, Ser. Zool.* 1:1-8.
- Krogerus, H. 1945. Die finnischen Apotomis-Arten. (Lep. Tortricidae). - *Notulae Entomol.* 25:137-152.
- 1972. The invertebrate fauna of the Kilpisjärvi area, Finnish Lapland. 14. Lepidoptera. - *Acta Soc. Fauna Flora Fennica* 80: 189-222.
- Kyrki, J. 1978. Suomen pikkuperhosten levinneisyys. I. Luonnontieteellisten maakuntien lajisto. (Lepidoptera: Micropterigidae - Pterophoridae). - *Notulae Entomol.* 58: 37-67.
- Linnaluoto, E.T. & Kuponen, S. 1980. Lepidoptera of Utsjoki, northernmost Finland. - *Kevo Notes* 5:1-68.
- Nordman, A.F. 1951. *Sophronia gelidella* n. sp. from Kilpisjärvi in Finnish Lapland (Lepidoptera, Gelechiidae). - *Notulae Entomol.* 21:21-22.
- Opheim, M. 1970. The Norwegian Species of Tribus Olethreutini Obratsov, 1946 (Lep., Tortricidae). - *Entomol. Scand.* 1:241-257.
- 1975, -76, -78. The Lepidoptera of Norway, Check-List. Parts I-III, -36, 31 and 20 pp. Trondheim.
- Opheim, M. & Fjeldså, A. 1980. The Lepidoptera of Norway, Check-List. Part IV. - 32 pp. Trondheim.

Foreningsnytt

Nye medlemmer 11/11 1980 - 16/6 1982

Norske personlige

Bjørkelo, Ulf, Oredalsåsen 39, 1600 Fredrikstad.
Christensen, Terje, G. Knudsensvei 12, 3700 Skien.
Fahre, Torild, Engebråtveien 18, Oslo 4.
Fjermedal, Arnulf, Postbox 122, 1432 Ås-NLH.
Frantzen, Harald, Kreftingsvei 24, 1600 Fredrikstad.
Grimestad, Harald, Gjernes, 5700 Voss.
Hustadnes, Johan, 6110 Austefjord.
Johansen, Ågot K., Skogåsveien 7, 9000 Tromsø.
Johanson, Kjell Arne, Postbox 66, 4530 Holum.
Kjos, Nils Petter, Nedberg, 3050 Mjøndalen.
Midtgaard, Fred, Norsk Inst.f.Skogforskning, Postbox 61, 1432 Ås-NLH.
Olsborg, Arne, 9220 Moen.
Schanke, Ole Geir, Husnakken, 6230 Sykkylven.
Sigbjørnsen, Sveinung, Lyhsenga 35B, 6500 Kristiansund N.
Sponland, Jan, Løvenvoldgt. 2, 6000 Ålesund.
Stokkø, Per Kristian, Slengåsen, 2020 Skedsmokorset.
Viker, Morten, Postbox 1520, Glombo, 1600 Fredrikstad.

Norske institusjoner etc.

Jæren Entomologklubb, c/o Sandnes videregående skole, Tronesgeilen 18, 4300 Sandnes.

Utenlandske personlige

Van Den Abbeele, Diederik, Putsesteenweg 25, B-2820 Bonheiden, Belgia.
Karvonen, Jaakko, Hanhikaari A2, SF-90230 Oulu 23, Finland.
Kullmar, Lars, Byaledsgränden 18, 30231 Halmstad, Sverige.
Linnaluoto, Esko T., Keuo, The Subarctic Research Station, University Turku, SF-20500 Turku 50, Finland.
Wedelin, Magnus, Uddeholmsgatan 34A, S-21450 Malmö, Sverige.

Utenlandske institusjoner etc.

Science Reference Library, 25 Southhampton Buildings, Chancery Lane, London WC2A, 1AW, England.

Nye Lepidoptera for Norge

Magne Opheim
Zoologisk Museum, Oslo

Melissoblaptēs zelleri Joan.

Denne og de to følgende arter ble funnet på VE: Tjøme, Motmarka 15 VIII 1981. To hunner av *M. zelleri* ble tatt av K. Berggren og S. Svendsen. Larven av denne lever av råtnende planterester. I Sverige er den bare kjent fra den sørligste delen.

Catoptria lythargyrella Hb.

Berggren og Svendsen tok flere eksemplarer av denne art som kan forveksles med *Agriphila tristella* D. & S. I Sverige er *C. lythargyrella* utbredt fra Skåne til Uppland.

Depressaria emeritella Stt.

Berggren fant en larve på *Tanacetum vulgare* som jo er næringsplanten til *D. emeritella*. Imago ble klekket i September. Arten kan lett forveksles med *D. leucocephala*, da begge har gulhvitt bryst. Larven til den siste lever imidlertid på *Artemisia vulgaris* og klekkes i juli. I Sverige er *D. emeritella* funnet i flere landskaper nord til Värmland.

Cosmiotes consortella Stt.

En hann ble funnet av Berggren VII 1976 på Stangenes ved Kristiansand (VAy). Utbredelsen i Sverige er fra Skåne til Bohuslän. I Danmark bare kjent fra øyene.

Argyresthia fundella FR.

Larver av denne art fantes på edelgran i Nebdal i Lyngdal (VAy)

av Berggren ved påsketider 1981. To hanner ble klekket henholdsvis 11 V og 12 V. Senere fant både Svendsen og Berggren larver i Randesund utenfor Kristiansand og fikk en hann klekket 22 V. Flyvende individer ble senere observert av Svendsen. I Sverige er arten kjent fra Skåne og Halland. Larven lever på *Abies*-arter.

Atemelia torquatella Z.

To hanner ble funnet i juni 1980 av Berggren på On: Dovre, Faksfall. I Sverige går arten helt opp i Lappmarkene, men spredte funn lenger sør. Larven lever på *Betula* og *Ulmus*.

K. Berggren og S. Svendsen takkes herved hjerteligst for de ovennevnte opplysninger.

Summary

Six species are herewith recorded new to Norway, viz, *Melisso-blaptis zelleri* Joan., *Catoptria lythargyrella* Hb., *Depressaria emeritella*, Stt., *Cosmiotes consortella* Stt., *Argyresthia fundella* FR. and *Atemelia torquatella* Z. All of them belong to Microlepidoptera.

Addenda

In Fauna Norvegica (No. 3, 1981) Ser. B, pp. 90-92 L. Aarvik, Ås has recorded the capture of the migrant moth, *Spodoptera exigua* Hb. Two females were found years ago in the great invasion year of 1964 in a light trap at TEy: Siljan by A. & S. Bakke.

Notes on *Acleris obtusana* (Eversmann, 1844) (Tortricidae)

Magne Opheim

Zoologisk Museum, Oslo

The American tortricid *Acleris fuscana* (Barnes & Busck, 1920) has recently been recorded by Kyrki (1978) and Svensson (1981) as belonging respectively to the Finnish and Swedish fauna. But due to some minor differences between the American and Finnish specimens Kyrki (1982) then began to make a study of the *Acleris* collection at the Zoological Institute, Academy of Sciences, USSR, Leningrad. He discovered then that syntypes of *Acleris obtusana* (Eversmann, 1844) were identical with specimens of *A. fuscana* from Finland. Formerly, *A. obtusana* has been regarded as junior synonyms of *A. boscana* (F.) and of *A. lacordairana* (Dup.). Still, *obtusana* is listed by Leraut (1980) as a junior synonym of the latter species.

As regards the occurrence of *A. obtusana* in Norway, there is a little story to tell. In my paper on the genus *Acleris* Hb. (Opheim 1964) I was inclined to ascribe two females of «*maccana*» from HEs: Odalen, found by W.M. Schøyen in 1881-82, to *A. ferrumixtana* (Ben.) (Pl. figs. 8,9; genital figs. 8,9). After I had sent a reprint to Niels L. Wolff who was a specialist on *Acleris*, he kindly informed me that my determination was not correct and that the species was unknown to him. Then, a couple of years later I received from Roland Johansson a sketch of female genitalia identical to those from Odalen. The specimen was captured as far north as Luleå in Sweden. At that time Razowskis «World Fauna of the *Tortricini*» was published, but none of the sketches of genitalia in the monograph resembled those from Scandinavia. When Kyrki (1978) introduced the American species, *A. fuscana* (B. & B.), in his list of Finnish Microlepidoptera the problem seemed to be sol-

ved. Later, he kindly sent me sketches of both male and female genitalia. They showed clearly the identity with the Scandinavian material.

References

- Kyrki, J. 1978. Suomen pikkuperhosten levinneisyys. I. etc. (Lepidoptera: Micropterigidae-Pterophoridae). Notulae ent. 58: 37-67.
- Kyrki, J. 1982. *Acleris obtusana*, a good species. Notulae 62: 37-42.
- Leraut, P. 1980. Liste systématique et synonymique des Lépidoptères de France, Belgique et Corse. Paris.
- Opheim, M. 1964. The genus *Acleris* Hübner, 1825. Norsk ent. tidsskr. 12: 296-313.
- Razowski, J. 1966. World Fauna of the Tortricina. Krakow.
- Svensson, I. 1981. Anmärkningsvärda fynd av Microlepidoptera i Sverige 1980. Ent. Tidskr. 102: 83-97.

Bokanmeldelser

Fibiger, M. & Svendsen, P. Danske nattsommerfugle. Ærindringer i den danske nattsommerfuglefauna i perioden 1966-1980. Dansk faunistisk bibliotek, Bind 1. Scandinavian Science Press Ltd., Klampenborg 1981 272 sider inkl. 6 plansjer, 278 tekstfig. Pris: DKr. 249.

Boken er et supplement til de velkjente Skat Hoffmeyers bøker og gir en utførlig oversikt over de 50 nye arter som er påvist i en 15 års periode. Forfatterne angir således artens ytre kjennetegn og eventuelt også beskrivelse av dens genitalier, tildels med figurer. Dernest behandles utbredelsen med kart over Norden, Storbritannia og Mellom-Europa, videre frekvens, flyvetid, biotopvalg, biologi og fangstforhold. Det som er særlig interessant for oss norske samlere er at halvparten av de nevnte artene også finnes i Norge. 5 av disse er der bare enkeltfunn i det nordligste Jylland, så disse kan vel betraktes som tilfeldige gjester: *Xanthorhoe munitata* Hb., *Chloroclysta latefasciata* Stgr. (3 enkeltfunn), *Thera serraria* Lien, & Z., *Apamea rubrivena* Tr. og *Syngrapha diasema* B. Funnet av den siste art må nok betraktes som en stor overraskelse, da den i sørlige del av Skandinavia bare er kjent fra fjellregionen. Det hadde vært mer sansynlig om *Apamea maillardi* Hb.-G. hadde dukket opp istedenfor *S. diasema*, da den første er kjent fra lavlandet i indre Jæren. Slitte eksemplarer av *A. maillardi schildei* Stgr. kan lett forveksles med *A. lateritia* Hufn.

Mange av de tidligere fundne arter er også omtalt hva angår nye funn med utbredelseskarter, nye opplysninger om biologiske forhold, sjeldne aberrasjoner etc.

Utvidelsen av Psychidae med flere arter i de senere år, er nok blitt litt av en hodepine for samlere av bare storsommerfugler. For det første er tre arter overført fra Tineidae, hvorav 2 er norske, *Lypusa maurella* D. & S. og *Diplodoma herminata* Geoff. For det annet er at den «gamle» art, *Solenobia pineti* A. er påvist av E. Suomalainen (The Solenobiinae species of Finland etc. Ent.scand. 11 (1980): 458-466) å bestå av 5 nordiske arter, hvorav 2 danske, *Solenobia fumosella* Hein. og *Sideria pineti* Z. (*Solenobia cembrella* sensu M. Fibiger & P. Svendsen) og 3 norske, *S. fumosella*, *S. charlottae* Meier og *Sideria rupicolella* Sauter. Kanskje samlere av Macrolepidoptera burde også ta med resten av Tineidae som jo har enkelte store og vakre arter.

Boken anbefales herved på det beste til norske sommerfuglsamlere. De vil sikkert få stor glede av denne meget leseverdige bok.

Magne Opheim

Leraut, P. 1980. Liste Systématique et synonymique des Lépidoptères de France, Belgique et Corse. Supplément à ALEXANOR Revue des Lépidoptéristes français et au Bulletin de la Société entomologique de France. Paris. Pris ca. 250 francs.

Boken har et forord (av G.Chr. Luquet), en innledning, addenda et corrigenda samt forklaringer på 4 språk, fransk, flamsk, tysk og engelsk og tilslutt en litteraturliste og et vel 80 sider stort register. Selve listen som inneholder 4677 arter, hva der svarer til 2.4 antallet av den norske fauna, har med mange underarter og viktige former, samt en god del synonymer. Ca. 90% av de norske arter er nevnt her. Angående systematikken deler Leraut Lepidoptera som regnes til overordenen Mecopteroidea, i 6 underordener: Zeugloptera, Dacnonypha, Exoporia, Nannolepidoptera, Incurvariina og den største gruppen Ditrysia. Han følger herved Karsholt & Nielsen (Systematisk fortegnelse over Danmark's sommerfugle. Klampenborg 1976). I Incurvariidae slår Leraut *Cauchas* Z. og *Nemophora* Hb. sammen med *Adela* Latr. Slektsnavnet *Metaxmeste* Hb. i Odontiinae (Pyralidae) synes ikke å være godtatt av de fleste europeiske lepidopterologer istedenfor *Titanio* Hb. *Metaxmeste* bør vel få status som subgenus. *T. schrankiana* Hochw. inntar en mellomstilling m.h.t. de to taxa (Opheim, M. «The genus *Titanio* Hübner, 1825 in Norway.» Norsk ent.tidsskr. 13 (1966): 155-159).

Samlere av europeiske sommerfugler og lepidopterologer med interesse for systematikk og taksonomi, vil sikkert ha glede av listen.

Magne Opheim

Litt om sommerfugljegere i forrige århundrede II

Magne Opheim

Zoologisk Museum, Oslo

Etter 19-års samlervirksomhet nordenfor polarsirkelen følte Sparre Schneider «dyp længsel og trang til engang igjen at se det rigere liv under sydligere bredder» (Insektlivet i Jotunheimen, Tromsø Mus. Aarsh. 19 (1896): 115).

Av Bergens Museum fikk han da i 1896 et «liberalt» stipendium for 6 ukers tid for å samle diverse insektgrupper, spesielt Coleoptera og Lepidoptera i Bergen og nærmeste omegn. Han var da så heldig å få meget god hjelp av bergenseren, lærer O.J. Lie-Pettersen (1870-1940) som vesentlig tok seg av Lepidoptera mens Sparre Schneider konsentrerte seg om Coleoptera. Resultatet av innsamlingen ble trykt i et større opus: «Coleoptera og Lepidoptera ved Bergen og i nærmeste omegn,» Bergens Museum, Aarb. 1901, No.1. Bergen 1902. Her er også tatt med endel eldre funn fra den foran nevnte publikasjon fra 1875. Av Lepidoptera er oppført 292 arter, hvorav bare 99 av de såkalte Microlepidoptera. I innledningen gir Sparre Schneider en biogeografisk oversikt over en del arter, men hans plasseringer kan vi ikke helt og holdent godta nå, etter at vi har fått et langt bedre kjennskap til sommerfuglenes utbredelse i Norden. Hans «atlantiske» arter som han var særlig interessert i, er blitt redusert til et fåtall, men vi har da fått i de senere 50 år 3-4 arter som må regnes til denne gruppe. Sparre Schneiders medhjelper Lie-Pettersen foretok i de følgende år 1897 og 1898 reiser til det da helt ukjente (lepidopterologisk sett) nordre Bergenhus amt (nå Sogn og Fjordane fylke). Han besøkte henholdsvis Lærdal i indre Sogn og Stryn i indre Nordfjord. I Lærdal gjorde han et meget overraskende funn, nemlig fangsten av 4 stykker av bjørnespinneren, *Callimorpha dominula* L. Den er ikke på-

vist senere i vårt land. Lie-Pettersen noterer 135 arter Macrolepidoptera fra Lærdal og 86 fra Stryn (Entomologiske undersøgelser i nordre Bergenhus amt I, II. Bergens Mus. Aarb. 1897, No. 13 & 1898, No. 14).

Sparre Schneider tok nå opp igjen sine lepidopterologiske undersøkelser i Nord-Norge etter sitt Vestlandsbesøk. Denne gang var det Saltdalen som sto for tur som jo allerede for 20 år siden var grundig gjennomtrått av W.M. Schøyen. I sin fortegnelse oppgir Sparre Schneider 27 nye arter for distriktet. Det totale antall vokste da til 272. Æren av dette gode resultatet måtte han forresten dele med skoginspektør A.O.C. Hagemann (1856-1907) som i 80-årene oppholdt seg i Saltdalen (Saltdalens Lepidopterfauna. 2det bidrag. Tromsø Mus. Aarsh. 28 (1905): 103-162).

Sparre Schneider fortsatte også sine innsamlinger i dette århundre i det han besøkte mange lokaliteter fra Lofoten til Sør-Varanger (Tromsø Mus. Aarsh. 35-36 (1912 & 13): 179-219). I Karasjok fant han den sjeldne vikler *Eucosma guentheri* Tngstr. Så i 1910 reiser han sørover til Dovre med sin yngste bror som assistent. I Tromsø Mus. Aarsh. 34 (1911): 187-235, gir Sparre Schneider en meget interessant oversikt over sommerfugl-faunaen (her inkludert A. Bang-Haas' funn fra 1881). Hans fortegnelse fra Dovreområdet, regnet fra Domås til Drivstua inneholder 295 arter, hvorav 150 Macrolepidoptera.

Senere samlet han vesentlig i Saltdalen, hvor han i 1918 ble smittet av «spanskesyken» og døde kort tid etter, 27. juli i Bodø. W.M. Schøyen startet sin samlervirksomhet i 1870-årene i Sør-Odal hvor fedrene-gården lå. Det var jo ideelle trakter for sommerfugl-fangst, der var nemlig veldige myrstreknings («moser») hvor det vrimlet av nordlige arter som, *Clossiana freija* Thnbg., *Oeneis jutta* Hb., *Erebia embla* Thnbg., *Coenonympha tullia* Müll. og *Pyr-gus centaureae* Rbr. I 1875 utga han en kort liste over sommerfuglene der i Nyt Mag.f. Naturv. 22: 138-146. Fra 1877 til 1881 foretok Schøyen lange reiser, særlig i nordlige deler av vårt land og han utga også vektige publikasjoner fra disse områder. I 1878 gikk turen gjennom Gudbrandsdalen til Dovre, hvor han oppholdt seg fra midten av juli til midten av august under tildels dårlige værforhold (Nyt Mag. f. Naturv. 14 (18-78): 153-221 og 306-309).

I de to følgende år, 1878 og 1879 besøkte han den arktiske del av Nord-Norge. Fra Bodø reiste Schøyen sammen med stipendiat (senere professor) Robert Collett første året til Alta, Porsanger, og

Elvenes i Sør-Varanger hvor han som tidligere nevnt møtte Sparre Schneider og Sandberg. I 1879 ble Saltdal, Kistrand i Porsanger og Karasjok besøkt. Det lepidopterologiske utbytte fra disse to år er publisert i hans «Oversigt over de i Norges arktiske Region hidtil fundne Lepidoptera» (Arch. Math. Naturv. 5 (1880): 119-228) hvor der også er tatt med Zetterstedts og Staudinger & Wockes funn. Der er dessuten nevnt funn av Sparre Schneider og Sandberg. Ialt er notert 300 arter, hvorav 156 Microlepidoptera.

Neste år, 1880, gikk turen til Romsdals amt (nå Møre og Romsdal fylke) som ble valgt bl.a. på grunn av de nyoppdagede undersøkelser på 1700-tallet av Hans Strøm som der hadde påvist en meget interessant fauna. Foruten i selve Romsdalen oppholdt Schøyen seg i Molde et par dager, men så tilbrakte han meste delen av tiden på mange steder i Sunnmøre, Vestnes, Søholt, Skodje og Sylte i Valdalen. Deretter dro han til de indre lokaliteter som Hellesylt og Meråk i Geiranger. På det siste sted var han en hel uke, da han her gjorde de rikeste funn. Oppholdet i fylket varte en 6-ukers tid fra midten av juni. Utbyttet var nok Schøyen meget tilfreds med, for det ble hele 24 nye arter for landet, deriblant *Eupithecia pulchellata* Steph. og *Psychoides verhuella* Brd. som begge også var nye for Norden (Nyt Mag. Naturv. 27 (1881): 1-54).

I 1881 besøkte Schøyen igjen Saltdalen, men denne gang i et lengere opphold fra 25. juni til 13. august fra Junkerdalen i sør til Fauske i nord og videre østover til enden av Langvatnet ved Sulitjelma. Han hadde denne gang følge med forstkandidat A. Hagemann, mens han i 1879 hadde fått uventet selskap av dosent J. Sahlberg fra Helsingfors og den tyske lepidopterolog J. Schilde, som begge meget elskverdig lot Schøyen publisere deres respektive funn i «Saltdalens Lepidopterfauna» (Tromsø Mus. Aarh. 5 (1882): 1-63). Alt i alt inneholder fortegnelsen 237 arter, nokså likelig fordelt mellom Macro- og Micro-lepidoptera.

Fra 1882-1892 var Schøyen nesten hvert år på samletur i Sør-Norge, men publiserte dessverre ikke sine funn, bortsett fra nyheter for vårt land hva der ble publisert i Entomologisk Tidskrift 1884 og 1890 samt i Forh. Vid.-Selsk. Christ. 1885. Etter professor Esmarks død 1884 fikk Schøyen anledning til å studere dennes rikeholdige samling av Microlepidoptera. I «Yderlige Tillæg til Norges Lepidopterfauna» (Forh. Christ. Vid.-Selsk. 3 (1887): 1-32) er alle Esmarks nyheter oppført, samt også Siebkes ditto og Sandbergs funn fra Sør-Aurdal. Her er publisert i alt 129 arter, hvorav hele 116 Microlepidoptera, nye for landet. Litt av en rekord!

Det var rimelig at Schøyen som hadde tilbrakt så megen tid nord-på også ville undersøke faunaen i landets sørlige distrikter. Så i 1882 finner vi ham i Rogaland og Vest-Agder fra Sandnes og Ognå i vest til Lyngdal, Mandal og Randesund i øst. I Mandal fant han den sjeldne *Acrocercops hofmaniella* Schl. som ennå ikke er funnet utenfor ytre Vest-Agder.

I 1884 besøkte Schøyen de indre deler av Nord-Trøndelag, Indereøy, Beistad, Snåsa og Grong, hvor han fant en hann av den sjeldne *Xestia (Anomogyna) rhaetica* Stgr. Arten er ikke gjenfunnet i Norge.

I 1885 samlet han først på Vikersundmyren i Modum, hvor han bl.a. tok en hann av *Plusia microgamma* Hb. Senere på sommeren reiste han til Røysheim i Bøverdalen hvor fangsten besto av gode arter som *Xestia ashworthii jotunensis* Schøy., *Spaelotis suecica* Aur. (av Schøyen henført til *S. ravida* D. & S.), *Euxoa adumbrata norvegica* Stgr. og *Eilema cereola* Hb. *Parnassius apollo* L. ble observert ved 61°43' hva der er det nordligste funn i Norge. Etter 1885 samlet Schøyen på forskjellige lokaliteter som Sør-Odal, Tistedal i Østfold osv. I 1893 ble hans tabellariske «Fortegnelse over Norges Lepidoptera» publisert. Den angir utbredelsen i landets 18 fylker samt breddegraden for nordligste og sørligste lokalitet. Der er oppdaget 1263 arter, likelig fordelt mellom Macro- og Microlepidoptera. Fortegnelsen ble trykt i Forh. Christ.Vid.-Selsk. 1893, No.13. Schøyen var konservator ved Zoologisk Museum fra 1884-1894 og vår første statsentomolog fra 1894-1912.

Den siste i triumviratet, G. Sandberg begynte sin samlervirksomhet i 1870 i Kristiansund, hvor han hadde stilling som lærer. Senere ble han sogneprest i Sør-Varanger og tok da opp igjen studiet av Lepidoptera da han i 1877-78 møtte Sparre Schneider og Schøyen. I Sør-Varanger ble vel høydepunktet for hans entomologiske virksomhet. Han undersøkte således her utviklingen hos 24 arter av diverse sommerfugler (Iagttagelser over arktiske Sommerfugles Metamorphoser. Ent.Tidskr. 4 (1883): 9-28, 5 (1884): 139-144). Med «arktisk» har Sandberg vel ment at sommerfuglene var funnet på arktisk område (rettere sagt på subarktisk område). I Ent.Tidskr. 6 (1885): 187-203 har han et supplement til lepidopterfaunaen i Sør-Varanger. Her er bl.a. nevnt 33 nye arter for distriktet. Han samlet også iherdig i Sør-Aurdal i Valdres hvor han ble sogneprest i 1883. Inntil sin død i 1891 sendte han et stort materiale herfra til W.M. Schøyen.

INNHOLD

Haugen, L.T. & Velde, M.H.: Macrolepidoptera (Noctuidae og Diurna) fra Karmøy kommune	1
Opheim, M.: Nye lokaliteter for norske Lepidoptera XIV	6
Kyrki, J.: Microlepidoptera from northern Norway	11
Foreningsnytt	14
Opheim, M.: Nye Lepidoptera for Norge	15
Opheim, M.: Notes on <i>Acleris obtusana</i> (Eversmann, 1844)	17
Bokanmeldelser	19
Opheim, M.: Litt om sommerfugljegere i forrige århundrede II	21